

ŠUMSKI DJEČJI VRTIĆI U HRVATSKOJ I DANSKOJ

FOREST KINDERGARTENS IN CROATIA AND DENMARK

Matea Antunović
Irella Bogut
Vesnica Mlinarević
Željko Popović

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti
Cara Hadrijana 10d, Osijek (popovic@foozos.hr)

UVOD

Klimatske promjene i suvremeni ekološki problemi najviše su uzrokovani načinom ekonomskog rasta razvijenih zemalja. Urbanizacijom su se smanjile zelene površine. Održivi je razvoj od aktualnog problema prerastao u imperativ razvoja suvremene civilizacije. Budući da se vrijednosti, stavovi i obrasci ponašanja usvajaju u najranijoj životnoj dobi, upravo je to trenutak kada odgoj i obrazovanje za održivi razvoj treba početi. Šuma je izuzetna i zdrava lokacija za učenje koja omogućava osjetilna iskustva, puno više nego drugi ekosustavi potiče sposobnost promatranja i slušanja, stimulira socijalne interakcije među djecom, a šumski dječji vrtići idealno su mjesto iskustvenog učenja.

REZULTATI

Dansko društvo je, među prvima u svijetu, uvidjelo razvojne prednosti učenja na otvorenom s malom djecom. Pedagogija temeljena na igri i Froebelovim idejama o vrtiću u centar zbivanja stavlja dijete. Kao dio obrazovnog fenomena u Danskoj za djecu od tri do šest godina nastali su šumski dječji vrtići (Slika 1.). Vrtići su bez formalnog nastavnog plana i programa. Fluidnost u nastavi potiče slobodnu igru i učenje i pokreće djecu, a odgojiteljima pruža autonomiju različitog pedagoškog pristupa. Šumski vrtići potiču dječju maštu, inventivnost i kreativnost, smanjuju nervozu i povećavaju dječju pozornost, razvijaju osjećaj za timski rad, pospješuju motoričku spremnost, bolju okretnost, bolje održavanje ravnoteže, podizanja imuniteta kod djece, djeca su sposobnija procijeniti rizik te su manje sklona ozljedama, povećana dječja aktivnost smanjuje pretilost kod djece. U šumskim dječjim vrtićima zastupljeniji su sadržaji ekološkog odgoja čime djeca dobivaju i bolje temelje za održivi način života.

ZAKLJUČAK

Uočeno je kako šumski dječji vrtići djeci predškolske dobi pružaju mogućnost dužeg boravka u prirodi. Izraženiji su pozitivni učinci na dječji psihofizički razvoj u odnosu na konvencionalne vrtiće. U šumskim dječjim vrtićima zastupljeniji su sadržaji ekološkog odgoja čime djeca dobivaju i bolje temelje za održiv način života. Šumski dječji vrtići nedovoljno su zastupljeni u Republici Hrvatskoj u odnosu na Dansku i općenito.

METODE

U radu su predstavljeni šumski dječji vrtići u Hrvatskoj i Danskoj, analizirane su prednosti i nedostaci ovih dječjih vrtića u odnosu na konvencionalne dječje vrtiće. Dane su smjernice implementacije sadržaja šumske pedagogije u radu s djecom predškolske dobi.

Slika 1. Šumski vrtić (Cedarsong Nature School (Doek, 2017.))

U hrvatskom obrazovnom sustavu program šumske pedagogije još nije verificiran. Šumski dječji vrtići u Hrvatskoj nedovoljno su zastupljeni. Osim izuzetno malog broja šumskih dječjih vrtića kojima Republika hrvatska raspolaže nekoliko je projekata i inicijativa pokrenutih od strane hrvatskih znanstvenika pedagoga odgojitelja i ekologa. Sve je veći broj zainteresiranih roditelja za šumsku pedagogiju. Da bi djeca iskustveno učila i boravila na otvorenom, a šumska pedagogija masovnije primjenjivala, podrška lokalnih vlasti i resornih ministarstava, od ključne je važnosti.

Neizostavna je i edukacija osoblja, izrada standarda kvalitete za obrazovne programe iz šumske pedagogije, odgovornosti i sigurnosti za rad u šumskim vrtićima, uključivanje roditelja u edukaciju kako bi se proširilo njihovo znanje o prednosti šumskih vrtića za odgoj djece. Pozitivniji rezultati bi se mogli očekivati tek kada se postigne da se šumska pedagogija uvažava kao edukacija za održivi razvoj.

Slika 2. Istraživači šumske čarolije (Dječji vrtić More, <https://more.rivrtici.hr>).